

NOTISER

Torbjörn Ericson & Kjell Israelsson: *I afton dans. När en dansbiljett kostade tio öre.* Carlsson Bokförlag, Stockholm 2010. 303 s., ill. ISBN 978-91-7331-037-6.

Styrkan i *I aftons dans* ligger på det underhållande planet. Den innehåller förvisso ett rikt bildmaterial, vid sidan av angenäma och uttrycksfulla teckningar signerade bokens författare Torbjörn Ericson. Medarbetaren Kjell Israelsson står som fotograf. Men, vilka individuella foton just denne bidragit med, eller vilka av övriga tidstypiska bilder, omslag och konvolut som istället hämtats ur eventuella arkiv och samlingar, med visshet undertecknade andra ursprungliga fotografer, står inte att finna. Ämnet för boken kan kännas igen från etnologiska och musiketnologiska omgivningar och kapitel två rubricerat *Dansbaneeländet*, ett begrepp med rötter i 1930-talets debatterande om den förtappade ungdomen, och många minns förstås Jonas Frykmans bok från 1988 med samma titel.

Ericsons & Israelssons genomgående prosaiska alster, med drag av encyklopedi, befäster inga ambitioner på stringent vetenskaplighet. I texten saknas hänvisningar till litteratur samt en bra metod att referera till nyckelpersoner. I källförteckningen listas ändå dokument om artister som Alice Babs, Charlie Norman och Monica Zetterlund. Men, väl inne i boken ges ingen bestämd uppfattning om utsagors historia eller proveniens – dvs. hur, var och när samtal och kommentarer uppkommit. Uppenbart är att den innehåller en rad intressanta citat med vag contextualisering.

Uppdelningen i klämmiga och snuttifierade kapitel, sextiotvå till antalet, följer i stort sett ett kronologiskt upplägg. I inledningen belyses det ”moderna dansandet”, exemplifierat i one-step och dansbanor med tak, som intar scenen märkesåret 1909 och samtidigt konkurrera ut s.k. ”gammeltjo”. Avslutningen kretsar kring den tid då radiospisandet tolkas ta över i ännu högre grad.

Sammanfattningsvis beskrivs en tidsepok från sekelskiftet 1900 till början av 1960-talet. Vi rör oss vanligtvis i Mellansverige, i riksmitten med andra ord. Det är en

bok som i realiteten mest handlar om svensk jazzhistoria i betydelsen swing med orkester, vilket understryks av att i kapitlet om celebriteten Thore Ehrling, omfattande bara dryga två sidor brödtext plus bilder och bildtext, förekommer ordet ”orkester”, eller en flexion på detta, inte mindre än 25 gånger.

Arbetet omfattar ett tämligen snävt men inte ointressant panorama, vilket jag inte tog för givet då jag började läsa. Baksidan av pärmen lovar nämligen annat; här menas att verket åtminstone delvis befattar sig vidare med begrepp som tango, bostonvals, foxtrot osv. Efter bara några inledande kapitel, inklusive det bästa som handlar om jitterbug, avtar aspekterna på själva dansandet i sig. Istället tar porträtterandet vid, av de både mer eller mindre kända orkestrarna, artisterna och andra aktörer som spelade eller spelade upp till dans. Inte desto mindre är det en behaglig publikation, stinn med kuriosor, som sannolikt kan få en läsekrets att vilja förkovra sig ytterligare om en tid då det fortfarande jazzades om aftenen även i de breda leden, i någon kontrast till den nutida televisionens besynnerliga fokus på kändisdanstävlingar.

Patrik Sandgren, Lund

Ska vi gå på marknad eller shoppa? Etnologiska analyser av skiftande marknadsbruk och konsumtionsmiljöer. Anne M. Niemi & Anna-Maria Åström (red.). Etnologi vid Åbo Akademi Rapport 13. Åbo 2009. 171 s., ill. ISBN 978-952-12-2344-0.

Underrubriken i den antologi som här ska recenserar är mycket sakligt vald och talar ganska precist om vad antologin handlar om: etnologiska analyser utförda på skiftande marknadsbruk och i skilda konsumtionsmiljöer. Boken består av ett inledningskapitel, författat av en av redaktörerna, Anne M. Niemi. Bidragen har delats in i fyra avdelningar som fått namnen Marknadsbeskrivningar, Nyetablerade marknader, Nya konsumtionsplatser ur kvinnligt perspektiv samt Informantminnen.